

HÍRLEVELE

2015. Húsvét

Pozitron

A pozitron az elektron anti részecskéje. Elégedjünk meg ennyivel. A lényeg az, hogy ez biztosítja a CT vizsgálat részletes, nagyfelbontású képeinek az elkészítését. Nekünk érdekesebbek a feltételek: a vizsgálat után 24 óráig nem szabad várandós kismamák és gyermekek közelébe menni. Ennek oka az, hogy enyhén sugárzó anyagot, izotópot injekciónak a páciens vénájába és úgy kerül be abba a bizonyos csőbe, ahol a felvételek készülnek. 24 óra után a sugárzó anyag kiürül a szervezetből. Drámai esemény lenne, ha az izotóp tovább garázdálkodna a szervezetünkben. Lassan ön- és közveszélyesekké válnánk.

Mindenki tapasztalta már, hogy a személyiségnek kisugárzása van. Kinek gyengébb, kinek erősebb, de az igazán fontos az, hogy pozitív, vagy negatív, jó vagy rossz ez a kisugárzás. Érdekes, hogy az ösztönök vezérelte állatok gyakran nagyon érzékenyek erre, de a gyermekek is megérik a belsőből jövő hatást.

A felnőtt társadalom annyiféle védő réteget, álcát ölt magára, hogy gyakran semmiféle kisugárzása nincs. Szerepet játszik és elrejt mögé a valódi önmagát. Az antilélek azonban elvégzi benne a romboló munkát, mert nem hagyja el az ember lelkét. Itt szó sincs gyógyításról, helyes diagnózisról és előbb-utóbb átmegy a védő burkon a negatív sugárzás és rombolni kezdi a környezetet, a családot, társat, gyermeket. Ezt az ellentétes töltést és kisugárzását nevezzük bűnnek. Hosszú távon halálos a hatása. Biblikusán szólva: „a bűn zsoldja a halál”. (Róma 6,28.) A kérdés –

megint csak Pállal szólva: „Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?” Hogyan lehetne olyan belső töltést kapni, amelyik gyógyít, átformál, megújítja a bensőmet és jó hatással van a környezetemre is.

Alapvető kérdésről van szó, nem pusztán a jó és a rossz hatásairól, hanem az életről és a halálról, a biológiai lét kérdéseit messze felülhaladó szellemi lét, az üdvösség és kárhozat kérdéséről. Vajon melyik munkál bennem. Az antilélek vagy az Isten Szent Lelke. Védő réteg van rajtunk, nem is annyira azért, hogy külső sugarak nem érzjenek, hanem azért, hogy ne menjenek ki a negatív hatások. Elrejtjük a bensőnkben végbe menő folyamatokat. A tanítványok egyszer felmentek Jézussal a hegyre és átérték az ő dicsősége kisugárzásának fényességét és erejét, a sír őrzői földre estek húsvét hajnalán, az apostol a porba zuhant az országúton Damaszkusz felé. Ettől fogva lett Krisztus követője, átformálódott a gondolkodása, a belső embere alakulni kezdett a Mester keze alatt. Ennek a hatásnak semmi féle emberi erőlködés, sem az antilélek támadása nem tudott ellenállni. Húsvét hajnala óta van esélyünk az átformálódásra, arra, hogy a Krisztus Lelke üdvösséges erővel hangolja át a bensőnket, „mivel az élet Lelkének törvénye megszabadított téged Krisztus Jézusban a bűn és a halál törvényétől.” (Róma 8,2.) Az ének szavaival kívánok mindenkinek áldott húsvéti ünnepeket:

„Krisztus feltámadott, kit halál elragadott,
Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk,
Alleluja.” (185.dícséret)

Nagy Péter

Húsvét és az „Összegyűjtés Éve” (gondnoki beszámoló)

János 19, 11

„Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked: ezért annak, aki engem átadott neked, nagyobb a bűne.”

Jézus mondta a fenti szavakat Pilátusnak röviddel elítéltetése előtt. Sokat kockáztatott. Pilátus megharagudhatott volna, hiszen nem szokott hozzá az ilyen határozott beszédhez. Mégis, Pilátus megérezte, hogy igaz emberrel áll szemben és megpróbálta megmenteni Jézust. Pilátus tragédiája az,

hogy tudta, mi lenne a helyes, de mégsem abba az irányba lépett. Hagyta, hogy pillanatnyi anyagi és hatalmi érdekei eltérítsék. Milyen jó lenne, ha tudnánk Jézus és Pilátus példájából is tanulni, és ebben a szellemben összegyűlni.

Egy hónapja készült utolsó beszámoló. Azóta sok minden történt.

A közegyházban megkezdte munkáját az újonnan választott zsinati, egyházkerületi és egyházmegyei vezetés. Imádkozzunk, hogy elhívásuknak meg tudjanak felelni.

Megkereszteltük első unokámat, aki már több mint 6,2 kg-os súllyal és anyagi mosollyal örvendeztetni környezetét.

Megkezdte szolgálatát a lelkészi hivatalban Szalontay Zsuzsa, aki rendet vágott a sok felgyülemlett dokumentum között. Kóczián Ferenc közfoglalkoztatottként a Református Szeretetszolgálat koordinálásában épületgondnoki munkát kezdett el. Elsőként a templomtorony lépcsőjének karbantartása a feladata. Köszönjük Kristófné Munkácsy Emőke segítségét a közfoglalkoztatás adminisztrációjának útvesztőiben és Fehér István presbiternek a szakmai irányítást.

Március 21-én volt a tavaszi templomtakarítás parti. A szokásos feladatokon túlmenően megfelelő tárolóba helyeztük az archiválandó anyagokat tartalmazó számos dobozt. Szalontay Károly, Pirtóh Béla és Katona András alkotómunkájának köszönhetjük a finom ebédet, amit mintegy negyvenen fogyasztottunk el.

A konfirmációi vizsgán 18-an - köztük hárman az iskolából - adtak számot a felkészülés során szerzett tudásokról a lelkészek, a presbitérium és a családtagok előtt. A virágvasárnapi istentiszteleten, az ünnepélyes fogadalomtételre megtelt templomunk. Adjunk hálát a fiatalokért és imádkozzunk azért, hogy folytatni tudják életüket gyülekezetünk és egyházunk közösségében.

A zsinati elnökség kérése, hogy a gyülekezetek április 12-én kárpátaljai testvéreink javára adakozzanak. Kérem a testvéreket, hogy tartsák ezt

számon. Pénztárosunknál természetesen bármikor lehet erre a célra adományt adni.

Április 19-én, az istentiszteleten lesz az óvoda munkatársainak fogadalomtétele, majd este 18 órakor Borsányi Márton koncertje.

A következő ajtónyitó istentiszteletre április 26-án, vasárnap 17 órakor kerül sor.

A *zsoltáros istentisztelet* (vespera) rendszerint úrvacsorai előkészítőként is szolgál. A következő alkalom május 2-án lesz. Köszönjük Papp Anette és csapata szolgálatát. Kérem a testvéreket, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel.

Iskolánkba több mint 110-en jelentkeztek a három induló osztály 75 helyére. A felvettek névsora az iskola honlapján megtekinthető. Óvodánkba eddig mintegy 80-an jelentkeztek. Az ottani felvételi névsort április végén közöljük.

Egyházunk gazdasági törvénye szerint az **egyházfenntartási járulék** (nem adó!) ajánlott minimál összege a jövedelem 1%-a. Köszönjük, hogy a testvérek anyagilag is hordozzák gyülekezetünket. Gondoljunk egyházunkra és alapítványunkra a jövedelemadó 1%-ának felajánlásakor is!

Továbbra is várjuk a testvérek adományait arra a célra, hogy *a templom külső megújítása* és rendbetétele folytatódhasson. Egyházmegyénk és az önkormányzat támogatásával a **parókia felújítása** megkezdődött (alsó fürdőszoba felújítása, nyílászáró csere). Meg kell még oldani a hőszigetelést és a belső festést/mázolást is. Továbbra is kérjük, hogy ki-ki lehetőségeihez mérten, havi rendszerességgel vállalja az anyagiakban megnyilvánuló hálaáldozatot.

Hívom a testvéreket *intézményeinkért tartott imaközösségre* továbbra is. (Ennek időpontja minden hónap harmadik vasárnapján istentisztelet előtt fél tíz, toronyszoba)

Az idén 25 éves testvérgyülekezeti kapcsolatunk Mezőpanittal. E kapcsolat megerősítése érdekében május 29–június 1. között Mezőpanitra

látogatunk. A panitiakat pedig október 16-18-a között szeretnénk Berekfürdön vendégül látni. Jelentkezni Szalontay Károly presbiter testvérünknel lehet. A májusi látogatás keretei már beteltek, oda csak tartaléknak lehet jelentkezni.

Húsvét a feltámadás örömeért adja. Aki oroszul beszél, minden vasárnap emlékezhet erre, mert ez a nap megnevezésének jelentése. Noha a mi nyelvünk a vásárra utal, de olvashatjuk a Bibliát és tudhatjuk, hogy ez az örömhír hiteles és igaz:

János 19, 35

„Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyosságot, és az ő bizonyágtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.”

Budafok, 2015. április 2.

Áldás! Békesség!

Németh Géza gondnok

Néhány gondolat a konfirmandus hétfégéről

A sikeres konfirmációs vizsga és fogadalomtétel előtt volt egy intenzív felkészítő hétfégeje a konfirmandusoknak március 14-15. között Pilismaróton, ahol közösségben készültek a vizsgára.

Szombat reggel indultunk Pilismarótra, ahova sok izgalmas fordulat után érkeztünk meg. Szabolcs addigra már ott volt autóval és előkészítette a házat a fogadásunkra. Így rövid időn belül már meg is kezdhették a konfirmandusok az első tanulós blokkot, amit a hétfége folyamán másik négy követett, memoriter tanulós blokkokkal is kiegészítve.

Az ételeket magunk készítettük, így a tanulás fáradalmait krumpli pucolás és palacsintasütés közepette is kipihenhatték az önkéntes fiúk és lányok. Vasárnap reggel áhitattal (amit Veres Kata tartott) és egy próba kikérdezéssel kiegészülve folytattuk a már megszokott napirendi pontokat, egészen ebédig. Az étkezés befejeztével és a ház kitakarítása után el is indultunk hazafelé. Amilyen kalandos volt oda felé az utunk, úgy nem volt hiány improvizálásban haza felé sem, köszönhetően annak, hogy még nem

indult el a 47-es villamos mire visszaértünk a fővárosba. Végül is kis csúszással, de megérkeztünk a templomhoz.

Két segítő járult hozzá a hétfége gördülékenységéhez és intenzitásához: Veres Kata és Pálfi Szabolcs, akiknek ezúton is még egyszer köszönöm a pótolhatatlan segítségüket. Valamint a szülőknek is köszönöm a szombat reggeli pontosságát és hozzájárulásukat a hétfégehez.

Kérjük, jövedelemadójuk kétszer [1%-ával támogassák](#) a Magyarországi Református Egyházat (0066) és a Budafoki Református Keresztény Alapítványt (18053931-1-43).

Az erdélyi magyarság pusztulása

Már e tanulmányom kezdetén bejelentem, hogy nem vállalkozhatom a címben megfogalmazott téma részletes és tudományos szakszerűséggel történő feldolgozására. Célom az, hogy erdélyi magyarként néhány gondolatot fogalmazzak meg arról, hogy miképpen jutott Európa egykor tekintélyes országa, a Szent István-i Magyar Királyság abba a jelenlegi helyzetbe, amelyben szétdarabolt országtesteknek magyar lakossága pusztulásáról eshetik szó. Eközben bemutatok néhány történelmi és demográfiai adatot, keresve a választ a jelen kihívásaira megmaradásunk érdekében. A felelet keresése közben önmagamnak és mindannyiunknak figyelmébe ajánlom Beke György biztató szavait önmagunk vállalása tekintetében.

Magyarország 1240. április 11-én a Muhi csatában Batu kán mongoljaitól irtóztatós vereséget szenvedett. Települései megsemmisültek, lakosságának mintegy fele elpusztult 1241-1242 között, körülbelül másfél millió ember. (A pusztulásról Rogerius váradi kanonok számol be *Siralmas ének c. krónikájában*. IV. Bélát a rokonság jegyében maghódolásra és szövetségre hívta fel Európa leigázása céljából. A király a keresztyénséghez való tartozást választotta, segítséget kérve X. Gergely pápától, aki ugyan később megsiratta Magyarországot, de a segítség elmaradt. Frigyes német-római

császár a pusztítás idején megyéket rabolt ki és csatolt el a Magyar Királyságtól.)

Súlyos anyagi és emberi áldozatokat követeltek az 1437-es (*Budai Nagy Antal, Bábolna*) és az 1514-es (*Dózsa György*) parasztlázadások. Bár sokan úgy vélik, hogy a lázadások alatt és azok megtorlása során nem pusztult el nagyszámú népesség, mégis úgy gondoljuk, hogy a jobbágyok röghöz kötése hozzájárulhatott a mohácsi tragédiához (*1526. augusztus 29.*) melyről Vörösmarty így ír: „nemzeti nagylétünk nagy temetője, Mohács...” (*A magyar sereg huszonötezer, a török hatvanezer főt számlál. Huszonötezer halott, maga a király, II. Lajos is elesik.*) Fontos kortörténeti adatként jegyezzük meg itt, hogy a csata idején a világon ugyanannyian beszéltek a magyar nyelvet, mint az angolt.

Muhi, Mohács, Buda 1541-ben történő eleste elegendő lecke lehetett volna a magyarság számára azt illetően, hogy milyen segítségre számíthat a keresztyén Európától. Miközben több évszázadon át szakadatlan élet-halál harcot vívtunk a törökkel, ezáltal védve a Nyugatot, azalatt az európai keresztyén nagyhatalmak a szemlélődésnél nem sokkal többet segítettek, sőt Hunyadi János idejében Velence hajóival szállította a szultán Európa meghódítására felvonultatott hadait. (*1980-ban a Frankfurter Allgemeine Zeitung közölte egy német szerző cikkét „Ein Volk ohne Verwandten” címmel, melyben arra hívja fel az olvasó figyelmét, hogy magyarság sokkal több figyelmet és megbecsülést érdemelne Európában. Ehhez tehetnők az Osztrák-Magyar határ megnyitásának 20. évfordulóján a kapcsolatos kérdést: mennyi segítséget várhat a határt megnyitó Magyarország az Európai Uniótól? Reméljük, hogy többet egy kancellári megemlékezésnél. Ellenkező esetben ma is igaz Szabó Dezső megállapítása, hogy „Európa balekjai vagyunk”.*)

1541-ben Magyarország három részre szakadt. (*Több darabra majd később, a XX. században tépik.*) A nyugati rész a Habsburgoké, az ország középső része török hódoltsági terület, 1571-től Erdély és a Tiszántúl török védnökség alatt álló önálló fejedelemség. A török hódoltság alatti területek magyar lakossága 150 év alatt csaknem kiirtódott (*lásd Takáts Sándor Bajvivó magyarok című könyvét*), helyébe idegen népelemek telepedtek meg. Erdélyben viszonylagos nyugalom és békesség uralkodott. Fontos eseményként említjük meg, hogy 1564-ben Nagyenyeden megalakul az

Erdélyi Református Egyház, 1568-ban pedig a Tordai Országgyűlésen a rendek a világon elsőként törvénybe iktatják a vallásszabadságot.

Erdély békességét csak Básta és Mihály román vajda dúlásai zavarták meg, mely alkalmakkor szintén jelentős számú magyar veszítette életét. Erdély aranykora Bethlen Gábor és I. Rákóczi György fejedelemségének idejére esik 1613-1648. A hívó és művelt Bethlen Gábor 1622-ben Gyulafehérváron megalapította az Academicum Collegicumot, melyet a nyugati egyetemek mintájára kívánt működtetni. Akadémiájára jeles külföldi professzorokat hívott meg (Piscator, Alstedius, Bisterfeld, Opitz). E korban fejlődésnek indulnak a városok, az iskolák, felvirágozik a kereskedelem, a kézművesség. Erdély református fejedelmei a nyugati hittestvérek védelmében beavatkoznak a harminc éves háborúba és érdekeiket képviselték a Westfáliai békekötésnél (Münster, 1648): Erdély aranykorának véget vet II Rákóczi György szerencsétlen lengyelországi hadjárata, melyet a Porta megtiltott. A fejedelem súlyos vereséget szenved 1657-ben a lengyelektől. Ráadásul a szultán feldúlatja krimi tatár hordáival a virágzó Erdélyt. A bosszúhadjáratban falvak, városok semmisülnek meg, rengeteg ember pusztul el és közel egymillió embert visznek rabságba. Ettől az időtől számíthatjuk a Dél-Erdélyi megyék magyar lakosságának oly mértékű pusztulását, melyet soha többé kiheverni nem tudott. Csak várkastélyok, nemesi udvarházak egy része maradt meg, kevés számú magyar jobbággal és zsellérral. (*Találóaan jegyzi meg Beke György a Nyomjelző rokonság c. riportkötetében, hogy Dél-Erdélyben a magyar ember olyan, mint a krumplic, a java része a földben van.*) Az emberi életek mellett hamuvá lett az Academicum Collegicum is értékes könyvtárával együtt, kegyetlen halál martaléka lett a tatár ló farkához kötözött könyvtáros is. Ide kíváncozik, amit Puskin írt a tatárokról: „a tatárok semmiben sem hasonlítottak a mórokra. Leigázták Oroszországot, de sem az algebrát, sem pedig Arisztoteleszt nem hozták el”. Kiegészítésül álljon itt részünkről: a krimi tatár betörés alkalmával elpusztult az egyetemalapító fejedelem könyvtára és benne Arisztotelesz.

1683-ban XI. Ince pápa ötletéből megszületett a Szent Liga (*I. Lipót német-római császár, magyar király, a bajor, a szász, a brandenburgi választófejedelmek, Velence és Lengyelország, 1686-ban Oroszország*), melynek segítségével a magyarok 1686. szeptember 2-án visszafoglalják Budát. Ettől kezdve az Oszmán Birodalom defenzívába szorult és Európa

fellelegezhetett. A művelt Európa azonban megfedkezett arról, hogy a magyarok vére, 150 éves küzdelme árán épülhettek a nyugati fejlett társadalmak, születhettek egyetemek, kulturális intézmények. Ha a török ármádiát annyi véráldozattal fel nem tartóztattuk volna, ma esetleg török zászlók lengedeznének a házakon és díszes székesegyházak helyett mecsetekbe gyülekeznének Európa nyugati nemzetei.

Véráldozatunkat úgy köszönte meg a fejlett nyugat, hogy a pogány török kiűzése után a keresztyén Habsburg uralom elnyomása nehezedett reánk. Ez ellen bontja ki a szabadság zászlaját II. Rákóczi Ferenc. A szabadságharc egyik fájdalmas epizódja a nagyenyedi „véres Virágvasárnap”. 1704. március 16-án Tiede osztrák hadvezér katonái és a velük együtt Nagyenyedre érkező martalócok dűlják fel a várost. Háromszáz városi polgár esett áldozatul. Ezt az eseményt örökíti meg Jókai Mór A nagyenyedi két fűzfa c. novellájában. A vártemplomnak csak a falai maradtak meg és újból elpusztult az 1662-ben Gyulafehérvárról Nagyenyedre költöztetett Academicum Collegium értékes könyvtárával együtt. Keserűen állapíthatjuk meg, hogy nem csupán a barbár pogány, de a művelt és azzal kérkedő nyugati keresztyén is elpusztíthatja vérrel és verejtékkel alkotott szellemi és anyagi értékeinket.

Horea román parasztjai a XVIII. század végén (1786) még egyszer végigpusztítják a dél-erdélyi gyér lakosságú magyar településeket. Nem egyéb, hanem a magyarok kiirtása a szándékuk. Nehezen lehet a gyilkosságokat társadalmi indokokkal magyarázni, bár azok is közrejátszottak. Négyezer magyar életébe került ez a Bécs által is előidézett szomorú történet.

Az 1849-49-es szabadságharc is sok emberi életet követelt. Sokan vesztették életüket a harctereken. Fájlaljuk a harctereken elesett katonákat, de sokkal megrendítőbb azoknak az ártatlan vértanúknak a sorsa, akik a Habsburg ármány által a magyar szabadságharc ellen felbószított nemzeti kisebbségek kegyetlenkedéseinek estek áldozatul. Kacziányi Géza a Magyar vértanúk könyve c. művében 10 000 magyar áldozatról ír. Ennek mintegy fele erdélyi. Erdélyben különösen a dél-erdélyi települések (*Zalatna, Magyarigen, Kisszeben, Verespatak, Abrudbánya, Brád, Magyarsárd, Alsógárd, Felvinc, Alvinc, Boroskrakkó stb.*) magyarjai estek az ellenük felizgatott móc parasztok áldozatául. Különösen nagy

kegyetlenséggel gyilkolták le 1849. január 8-11. napjain Nagyenyed magyar lakosságát. Négy napon át folyt az öldöklés, rablás és gyűjtogatás, 700 embert gyilkoltak le és kb. 300-an vesztették életüket, akik a kimenekülve a városból a közeli erdőben fagytak meg, vagy vadállatok pusztították el őket. Emléküket szerény tábla jelzi az enyedi vár falán: „1848. január 8.” felirattal. A borzalmas eseményeket Szilágyi Farkas, későbbi református lelkész Nagyenyed pusztulása c. könyvében írja le. Felégették a katolikus rendházat, a vártemplomot és a kollégiumot a felbecsülhetetlen értékű könyvtárral együtt. Jellemző, hogy az iskolát és a várost elpusztító Axente Sever, a móc gyilkosok vezére Bécstől kitüntetést kapott, ma pedig a nagyenyedi, mintegy 5000 főt számláló magyar lakosság bántására és megalázására tanintézet és utca viseli a nevét.

1300 után 10-12 évenként pusztította Erdély lakosságát a pestis, amely áldozatainak száma alkalmanként több tízezerre tehető.

Az erdélyi magyarság számbeli apadásához nagyban hozzájárult a XIX. század végén megindult kivándorlás, amely 1905-1907. között tetőzött. Ekkor írta Benedek Elek megrázó esszéjét „Halljátok emberek!” címmel. Erről szól szívbéli fájdalommal József Attila: „kitántorgott Amerikába másfél millió emberünk”. Ezeket a veszteségeket tetézte az I. világháború a halottaival és azt lezáró trianoni igazságtalan békepaktummal (1920. június 4.), amely három és félmillió magyart rendelt magyar gyűlölő, feudális elmaradottságú uralom alá. Az első világháborút követően mintegy kétszázezer magyar távozott Erdélyből. Románia soha nem teljesítette a „gyulafehérvári pontokban” megfogalmazott ígéreteit. A magyar iskolákat, köztük 120 polgárit és 60 gimnáziumot elrománosítottak a kolozsvári egyetemmel együtt. Magyar nyelvű oktatás nagy áldozatok árán csak a felekezeti iskolákban folyt.

A II. világháború újabb véráldozatokat követelt. A bécsi döntés Észak-Erdély magyarjaiban bizakodást keltett, de mindennek véget vetett a párizsi békepaktum (1947. január 10.). A II. világháború után újabb 100-120 ezer, az utolsó években 100-150 ezer személy távozott Erdélyből. Ehhez hozzávéve az I. világháború mintegy 50 000 és az erdélyi magyar zsidók legkevesebb 75 000 főnyi halálos áldozatát, a magyarság összes vesztesége 530-600 ezer fő között mozog.

A román nemzeti kommunizmus kétszeresen sújtotta az erdélyi magyarságot. Osztályharc ürügyén kisajátítja a magyar birtokokat, lakóikat kényszerlakhelyekre román vidékekre telepíti, s minden erővel igyekszik megsemmisíteni a magyarság szellemi-társadalmi elitjét.

A közigazgatási átrendezések és a nagymérvű iparosítás az erdélyi városok elrománosítását szolgálják. Az 1970-es években felerősödik a románság betelepítése Erdélybe, amely az erdélyi városok nemzetiségi összetételének felbomlásához vezet. Dél-Erdély városaiban a román lakosság aránya az 1920. évi 30 %-ról 86 %-ra ugrott, a magyaroké 36 %-ról 9 % alá esett, a németiségé 24 %-ról alig 2-3 %-ra zuhant. Az I világháború előtt a városok a „magyarosodás kohói” voltak, az utóbbi évtizedekben pedig a románosodás kohói lettek. A városokban kötik a egyes házasságok több mint háromnegyedét, amelyek általában az asszimilációs veszteségek forrásai. A egyes házasságok a kisebbségi helyzetben erőteljesen növelik az etnikum-váltás esélyeit. Az erdélyi magyarság születési arányszáma alacsonyabb a románokénál. Az egy nőre jutó átlagos gyerekszám a magyaroknál a népesség „egyszerű újratermeléséhez” szükséges kritikus 2,2 érték alá csökkent. Az erdélyi magyar népesség annyira előregedett, hogy 1992-ben már több volt az öregkorú, mint a 14 év alatti gyermek.

Az 1989. évi fordulatot követően mintegy százezer magyar hagyta el az országot.

Az erdélyi szászok az érettség Németország által fizetett fejpénz ellenében már 1989 előtt elhagyták az országot.

Az országot elhagyó nemzetiségek helyébe folyamatosan tart ma is a románok betelepítése. (Ortodox kolostorok, csendőr laktanyák stb.)

Az elmondottak eszünkbe juttatják a herderi jóslatot a magyarság pusztulásáról. 1791-ben írta: „a magyarok vagy madzsarok az egyetlen nép amely a hódítok közé bejutott... évszázadok múltán már nyelvükkel is alig találkozunk.”

Ne engedjük, hogy e jóslat megülje lelkünket, teljes erővel tiltakozzunk ellene, szóval és cselekedettel.

Leibnitz az erdélyi szászok vonatkozásában kortársainak figyelmét így hívta fel: „örök szégyen lenne, ha német nyelvünk Erdélyben a hanyagságunk miatt kipusztulna”.

Úgy gondolom, hogy ez a szégyen kiterjesztendő a magunk vonatkozásában is. Minden felelős vezetőre és gondolkodóra, de minden egyes magyar emberre is.

Végül idézem Ady Endrét: „Mindaz, ami ezer éven át történt velünk, s amit szeretnénk a sorsharag számlájára írni, a mi tökéletlenségünk bűne”. Ehhez még hozzáteszem, hogy a mi hitetlenségünk következménye is, mert elfelejtettük a biztatást: „Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak nagyságos dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.” (1.Pét 2,9).

*Pásztori Kupán István
nyugalmazott erdélyi református lelkész*

A 2015-ös év tervezett programjai

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az alábbi programokban lehetnek változások!

Ezért kérjük, hogy kísérvék figyelemmel az istentiszteletek után elhangzó hirdetések, vagy tájékozódjanak a gyülekezet honlapján, vagy érdeklődjenek a lelkészi iroda telefonszámán.

április

6. hétfő	10.00	Húsvéti úrvacsorás istentisztelet
7. kedd	19.00	Presbiteri gyűlés
19. vasárnap	09:30	Imaközösség
	10.00	Istentisztelet, óvodai dolgozók fogadalomtétele
	18:00	Borsányi Márton koncertje
26. vasárnap	17.00	Ajtónyitó Istentisztelet

május

2. szombat	18.00	Vespera
5. kedd	19.00	Presbiteri gyűlés
9. szombat	10:00	Körzetek találkozója
16. szombat		Családi kirándulás
	18.00	Koncert (gyülekezeti kórus + Mozart Ifjúsági Zenekar)
17. vasárnap	09:30	Imaközösség
	10:00	Istentisztelet az Iskola kórusának közreműködésével
21. csütörtök	18:00	Áldozócsütörtöki istentisztelet
23. szombat		Pünkösdi virrasztás
24. vasárnap	10.00	Úrvacsorás pünkösdi istentisztelet
	17.00	Ajtónyitó Istentisztelet
25. hétfő	10.00	Úrvacsorás pünkösdi istentisztelet
29-június 1.		Gyülekezeti kirándulás Mezőpanitra
30. szombat		Szeretethíd
31. vasárnap	17:00	Ajtónyitó istentisztelet

június

2. kedd	19.00	Presbiteri gyűlés
6., szombat	18:00	Vespera
7. vasárnap	10:00	Óvodások kibocsátó istentisztelete
21. vasárnap	9.30	Imaközösség

július

6-11.		Hittantábor - I.
6-16.		Nyári cserkész tábor
7. kedd	19.00	Presbiteri gyűlés
11-16.		Hittantábor – II.
19. vasárnap	9.30	Imaközösség
20-24.		Ovis napközi
21-25.		Csillagpont Református Ifjúsági Találkozó Tatán

augusztus

1. szombat		Vizi túra
3-8.		Gyülekezeti tábor Révfülöpön
4. kedd	19.00	Presbiteri gyűlés
16. vasárnap	9.30	Imaközösség
25. kedd	17.00	Bográcsolás a leendő 1. osztályosoknak

26. szerda	17.00	Bográcsolás a leendő 1. osztályosoknak
27. csütörtök	17.00	Bográcsolás a leendő 1. osztályosoknak
30. vasárnap	17.00	Tanévnyitó az iskolában

szeptember

1. kedd	19:00	Presbiteri gyűlés
6. vasárnap	10.00	Iskolai befogadó istentisztelet
13. vasárnap	10.00	Istentisztelet, új pedagógusok eskütétele
20. vasárnap	09:30	Imaközösség
	10:00	Óvodások befogadó istentisztelete
	18:00	Borsányi Márton koncertje
27. vasárnap	17.00	Ajtónyitó Istentisztelet

Október

3. szombat		Templomtakarítás
	18:00	Vespera
6. kedd	08:00	Iskolai megemlékezés az aradi vértanúkra
	19:00	Presbiteri gyűlés
10. szombat		Demjén kupa
16-18.		Mezőpanitiak vendéglátása Berekfürdön
18. vasárnap	9:30	Imaközösség
22. csütörtök	8.00	Október 23-i megemlékezés az iskolában
25. vasárnap	17.00	Ajtónyitó Istentisztelet
31. szombat	18.00	Reformáció – ünnepi istentisztelet

november

3. kedd	19:00	Presbiteri gyűlés
7. szombat	18:00	Vespera
14. szombat		Templomtakarítás
		Sulivár
15. vasárnap	09:30	Imaközösség
22. vasárnap	17.00	Ajtónyitó Istentisztelet
28. szombat	15:00	Adventi koszorúkészítés
29. vasárnap	16:00	Adventi gyermekműsor/Ajtónyitó

december

1., kedd	19:00	Presbiteri gyűlés
13. vasárnap	10:00	Nyugdíjasok karácsonya
19. szombat	17:00	Adventi imadélután
20. vasárnap	09:30	Imaközösség
24. csütörtök	15:00	Gyermekkarácsony
	23:00	Éjféλι Áhitat
25. péntek	10:00	Úrvacsorás istentisztelet
26. szombat	10:00	Úrvacsorás istentisztelet
31., csütörtök	18.00	Évzáró istentisztelet
	23.45	Évzáró úrvacsora

2016. január

1. péntek	10:00	Újévi istentisztelet
3. vasárnap	10:00	Úrvacsorás istentisztelet
5. kedd	19:00	Presbiteri gyűlés

Rendszeres gyülekezeti alkalmak

Vasárnap:

10.00	Istentisztelet, minden hónap első vasárnapján úrvacsora, minden hónap második vasárnapján szeretetvendégség
16.00	Ifjúsági óra

Hétfő

18.00	Énekkar
-------	---------

Kedd

18.00	Bibliaóra
20.00	Gyülekezeti foci (iskolában)

Szerda

9.30	Baba-mama kör
10.00	Bibliaóra nyugdíjasoknak
18.00	Bibliakör a vasárnapi ige körül

Csütörtök

8.00	Bibliaóra
18.30	Gyülekezeti foci (BMTE)

Péntek

19.30	Ádám kör (kéthetente)
-------	-----------------------

Szombat

10.30	Hittan
18.00	Vespera (minden hónap első szombatján)

Az iratterjesztésben még kapható
a **2015-ös Bibliaolvasó kalauz.**

□ □

Ajándékozáshoz ajánljuk

a felnőtt és gyermekkönyvek széles választékát, bibliákat, énekes k

Budapest-Budafoki Református Egyházközség
1221 Budapest, Demjén István u. 2.

Telefon: 229 22 78

E-leveél: reformatus@bfok.t-online.hu

Lelkipásztor: Nagy Péter

Iskolalelkész: Csűrös András

Beosztott lelkészek: Csűrös-Varga Vanda és Papp-Tóth Viola

Gondnok: Németh Géza

Diakónus: Jani Marianna

Hitokatók : Ábrahám Angéla, Siposné Váradι Judit,

Pajzsné Lévai Réka, Pucsok Ágnes

Honlapunk: <http://www.bfokref.zsoltar.hu>

Csendesnapra készülődünk

Iskolánkban kellő módon és elmélyüléssel ünneplünk minden fontosabb egyházi ünnepet, mely nem csupán egy-egy órára, vagy egy-egy istentiszteletre terjed ki, hanem próbálunk komplexen közelíteni a témához.

Így Húsvétra felkészülünk a hittanórák, az alsósok napkezdő igei mondandója, az áhítatok keretein belül. A húsvéti szünet előtti napon, szerdán húsvéti játszóházat rendezünk. Előtte pedig, március 31-én, Nagyhét keddjén csendesnapra igyekszünk az iskola összes tanulóival.

Az intézmény átvételekor megfogalmaztuk, hogy jó lenne, ha minél több templomba jutnának el tanulóink. Ennek

folyományaként, és az I. világháború 100. évfordulójára emlékezve jutunk el a Nagyváradi téri Református Templomba. (A szervezőcsapatnak nagy nehézséget okoz, hogy megfelelően megközelíthető, közelben lévő, olyan református templomot találjunk, ahol több, mint 300 tanulóval is elférünk.) A csendesnapon délelőtt az alsósok, dél körül pedig a felsősök lesznek a templomban. Itt először Zila Péter nagytiszteletű úr köszönt minket, aki röviden bemutatja a templomot és az élő gyülekezetet. Hálásak vagyunk Istennek, hogy első kérésünkre, miszerint ott szeretnénk tartani az alkalmunkat, lelkesen mondott igent a lelkipásztor testvérünk!

Az alsósok között Bella Péter Győrújbarát-Ménfőcsanak-Nyúli Református Missziói Gyülekezet lelkipásztora fog szolgálni, a felsősök között pedig Szontágh Szabolcs, a Budai Református Egyházközség beosztott lelkésze, a Zsinat Ifjúsági Irodájának vezetője mélyíti hitünket a bizalom témájában. Intézményünkben különösen fontos, hogy minél több lelkipásztorral, egyházi személlyel találkozzanak a gyermekek, így jó Egyház-kép alakuljon ki bennük.

Az istentiszteletek keretében énekléssel, imádsággal, közös elmélyüléssel figyelünk a feltámadott Krisztusra, akihez megpróbálunk folyamatosan felnővekedni.

Csűrös András iskolalelkész

A Teremtő talentumokkal ajándékozta meg az embert...

A Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskola célja és feladata, hogy tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűségese és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és továbbadni.

Pedagógiai programunk hitvallása szerint kiemelten fontosnak tartjuk a krisztusi ember nevelését, ahol az emberség mércéjének Jézus Krisztust tekintjük az evangéliumok tanúsága szerint. Ebből következik, hogy szabad, önálló gondolkodásra és döntésre képes, szűkebb és tágabb közösségei iránt felelősséget vállaló, szellemi és testi talentumaival jól sáfárkodó, reményteljes nagykorúság felé haladó fiatalokat szeretnénk kibocsátani az iskolából, akik alkalmasak lesznek arra, hogy választott hivatásukat jól ellássák, harmonikus családi életet éljenek és áldozatkészen tudják szolgálni lakóközösségüket, egyházukat, hazájukat. Ezért a kultúra teljes rendszerére építve olyan tevékenységi és működési formákat választunk, amelyek lekötik a tanulókat, komfortélményt biztosítanak, fokozzák teljesítményüket, tágítják érdeklődésüket.

Iskolánkban a tehetséggondozás mindig is kiemelt szerepet kapott. Két éve regisztrált Tehetségpont cím birtokosai vagyunk. Az idei tanév novemberében megszerveztük a tudomány hetét, márciusban pedig a művészetek hetét rendeztük meg. A művészeti napokon

több mint háromszázötven tanuló szerepelt valamilyen művészeti ágba.

„MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN ÉS HAZÁNKBAN” címmel nyitottuk meg a Folyosó-galéria negyedik tárlatát, ahol diákjaink alkotáspályázatait mutattuk be.

Március 24-én, délelőtt a Halacska óvodából érkeztek hozzánk gyerekek, akik a bábszakkörösök műsorát nézték meg, délután az alsós és felsős tanulók értékes zeneszámokkal örvendeztették meg a társaikat, a szüleiket és a pedagógusokat.

28-án, délelőtt négy helyszínen folytatódott a művészeti bemutatók. Nagy sikert aratott az iskola kiskórusa és az erre az alkalomra szerveződött tanári kórus is. A fellépők verseltek, meséltek, népdalokat énekeltek, gitároztak, hegedültek, csellóztak, klarinétóztak, szaxofonóztak, zongoráztak... . Volt, aki táncolt, volt, aki pantomimot, bábjátékot mutatott be.

Jól sáfárkodtunk a „talentumokkal”, mert tanítványainkat a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá tettük a szépre, a jóra.

Öröm volt látni, hogy gyerekek, szülők, pedagógusok és szervezők közösen, egymást segítve tettek meg mindent a művészeti hét sikeréért.

Ladányiné Sütő Tünde igazgatóhelyettes

Három hónap tapasztalata a „Kis extrákról”

Folyamatosan keressük a lehetőségét, miként nyújthatnánk még többet a gyerekek fejlesztésében.

2014. novembertől bevezettünk a délelőtti játékidőben még egy mozgás és vizuális foglalkozást, a csoportokban eddig is végzett tervezett tevékenységeken túl. Hangsúlyozzuk, hogy a gyerekek fejlesztése folyamatos a saját csoportjukban a saját óvó nénikkel, az éves tervük alapján.

Akkor mi az új? Hetente részt vehetnek egy-egy csoporton kívüli foglalkozáson a nagy és a középső csoportból hárman-hárman, a Kis Halacszában öten-öten csoportonként. Ez azt jelenti, hogy hétről hétre mindig másik 15 gyermekkel foglalkoznak egyszerre, míg mindenkire sor kerül.

A "vizut" két pedagógus, a mozgást egyszerre egy vezeti. A programba önként jelentkeztek az óvó nénik, akik vállalták a többlet feladatot, ami az előkészülettel és a megvalósítással jár. Kiss Melinda, Gyenes Krisztina a Törley téren Dallos Emőke és Ambruszné Zsuzsa a Kis Halacszában a Vizuális tevékenységet vezetik. A Mozgás tevékenységgel Vanka Ingrid és Nyíri Nóra, valamint Galambosné Marika és Szirmainé Julika foglalkozik. Ezúton is köszönjük áldozatvállalásukat.

A tapasztalatok: Előny a kis létszámú csoportban foglalkozni a gyerekekkel, hiszen így több figyelem és személyes törődés jut gyerekenként. Alkalom van figyelmet adni, mind a segítséget jobban igénylőkre, hogy ügyesedjenek, (olló használat, új

technikák kipróbálása) mind a tehetségesekre, a gyorsabban haladókra. Egy rövid szóval a differenciált foglalkozásra.

A gyermek számára újdonsággal szolgál, esemény számba megy, hogy új összetételű csoportban szerezhessen tapasztalatot saját magáról, és új társairól, valamint az is megesik, hogy nem a saját óvó nénije foglalkozik vele. Ez edzi alkalmazkodó képességét és segíti, hogy új körülmények között is feltalálja magát. Változatosságot hoz a hétköznapi rutinba. A személyes kapcsolat is jobban mélyül ilyen kis létszámú közegben, jobban támogatható, akinek kisebb az önbizalma, így sikerélményhez juthat a számára nehezebb területen (akár kézügyesség, akár mozgás). Jobban látható az is ki miben kell fejlődjön.

Tematikusan haladnak a csoportok éves tervéhez illeszkedően. Fantáziájuk, kreativitásuk is fejlődhet.

A vizuális tevékenységet rövid verses, zenés vagy beszélgetős hangolódás vezeti be. Különböző technikákat alkalmazva alkotnak. Készült már egyebek közt bűjtatós báb, hajtogatás, fonal fonás. Az alkotásokat becsben tartják és társaiknak továbbadják a megismert technikákat, az itt kapott ötleteket. Tovább viszik az alkotás örömét és jó ízét a csoportjukba.

Az óvó nénik szerint ez ugyan többletmunka, de megéri. A felnőttek talán azért, mert szakmailag és emberileg is töltődik a sikerélményből. Jó dolog, ha a pedagógus hatékonyan tudja megélni magát, mert ez védi az elfásulástól.

A mozgás tevékenységnél is előny a kisebb csoport. Még helyből is több jut a tornateremben. Türelmesebbek és fegyelmezettebbek a gyerekek, mert tudják, hogy újra sorra kerülnek. Így fejlődik az a késleltetési, azaz kivárni tudásuk képessége, ami az iskolai munkához elengedhetetlen. A testtartás javítás, lábtornák, lúdtalp korrekációs gyakorlatok végeztetése része a tervnek, de a többszöri gyakoroltatás nagy előny. Lehetőség van eszközök használatával végzett mozgásokra is. A differenciálásra itt is lehetőség nyílik, hisz vannak, akik jobban terhelhetők. Igyekeznek változatos mozgás programokat összeállítani, hogy fokozzák a gyerekek részvételi kedvét. Ezzel nincs is baj, bár a Kis Halacszások említették, hogy az udvari játék idő olykor vonzóbb egy-egy gyereknek, mint a tornatermi, főleg mióta kitavaszkodott. Alig várják, hogy mikor jöhetnek újra. Jó látni arcukon a mozgás örömét.

Külön érdekesség, hogy a gyerekek dicsérik meg az óvó néniket a foglalkozásért, hisz a gyerekek azonnali minőség visszajelzést adnak.

Némethné Pötördi Zsuzsa

Kokas-pedagógia a Halacska Református Óvodában

Gondolatainkból, tollunkból, szívünkől...

Hosszú előkészítést követően 2014. november 12-étől elindult a Dr. Kokas Klára nevéhez fűződő, az általa kidolgozott Kokas-pedagógia a Halacska óvodában. A célok között szerepelt egyrészt, hogy a gyermekek lelke a komolyzene által és a művészetek komplex hatásával is erősödjön, másrészt egy újabb híd keletkezzen a kerületi Református Iskola felé, ahol már harmadik éve folyik a tanrendbe illesztett Kokas-pedagógia.

Az óvodai Kokas-szakkör kísérleti jelleggel indult. A helyzetet bonyolította, hogy a Kokas Alapítvány által szervezett pedagógusképzés akkreditációs engedélyét meg kellett újítani, így a beiskolázás fél évig függőben volt. A helyzet megoldását Ablonczyné Vándor Margitnak köszönhetjük, aki támogatta az áthidaló megoldást jelentő mentori rendszer működtetését. Ennek vezetésére Sapszon Borbála (gyermeke az óvodánkba jár) végzett Kokas-pedagógust sikerült megnyernünk, aki vállalta és sikeresen vezeti a szerdai foglalkozások zenei részét. A vizuális részt a Rózsakertben már ismert, és Kokas Klára által is elismert festőművész, Pállay József tartja, szintén minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül.

A továbbképzésben résztvevő Hártóné Apáthy Ágnes, Kovács Kata és Megyeriné Kiss Sára teljes lelkesedéssel és szívvel-lélekkel vesz részt a gyakorlati foglalkozásokon. Ők lesznek a Halacska óvoda jövőbeli Kokas-pedagógusai.

A foglalkozásra 15 gyermek jár, akiket az óvoda nagycsoportosai közül választottunk ki. Az egymást eleinte nem, vagy csak látásból ismerő, teljesen különböző természeti adottságokkal rendelkező gyermekek mára egységes csoporttá kovácsolódtak össze. Kokas Klára módszere nagy segítségünkre van a

gyerekek türelmének, egymásra figyelésének, és önkifejezésének fejlesztésében. A zene, a mozgás, és az ábrázolás egymásra épülő eszközeiben a gyermekek egyre otthonosabban mozognak, egyre szívesebben fejezik ki gondolataikat a különféle művészeti ágak segítségével. Csodálatos dolog látni, ahogy a visszahúzódóbb gyerekek önfeledten mosolyognak, a rendezetlen mozgású gyerekek érzékeny, ügyes mozdulatokat mutatnak be társaiknak, és a beszédesebbek is némán hallgatják a felcsendülő zenét.

A gyermekekhez tartozó óvónők és szülők visszajelzései megerősítenek és bátorítanak bennünket. Ők is folyamatosan tapasztalják a gyermekek személyiségfejlődésében végbemenő pozitív változásokat. Nagy öröm számunkra is minden új megnyilatkozásuk mozdulataikkal, szavaikkal és alkotásaikkal. További célunk egyben felelősségünk is, hogy nyitott szívű és erős lelkű gyermekeket neveljünk.

Áldást és békességet kíván minden kedves olvasónak

a Halacska Óvoda Kokas csapata

Udvar felújítás

2015. április folyamán megújul az óvoda udvara a Törley téren. Sor kerül az udvari beépített játékok cseréjére, amire az avulásuk miatt van szükség. Várhatóan esztétikus, praktikus, a biztonsági előírásoknak megfelelő játékokkal sikerül felszerelni az udvart. Mindez szolgálja a gyerekek biztonságát és minőségi időtöltését. A felújítás előre láthatóan április folyamán elkészül és még a tanév vége előtt használatba vehetik majd a gyerekek. Addig azonban türelmüket kérjük. A szabadba továbbra is kivisszük őket meghatározott beosztás szerint. A nagyobbak többet mennek külső játszótérre addig, vagy sétálni, míg a többiek az épület előtti udvarrészt használhatják.